

کتاب اول

آموزش‌گام به‌گام

پیاو

به همراه گلچینی از آهنگ‌های ایران و جهان

محمد مهدی کاوئی
(معین کاوه)

بته‌وون
مرکز موسیقی بته‌وون شیراز

سرشناسه : کاوئی، محمدمهدی، -۱۳۵۹
 عنوان و نام پدیدآور : آموزش گام به گام پیانو (به همراه گلچینی از آهنگ‌های ایران و جهان) / محمدمهدی کاوئی.
 مشخصات نشر : تهران: سرود، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهري : ج: پارتبیسیون.
 شابم : 979-0-802645-26-4
 شابم (دوره) : 979-0-802645-27-1
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : پیانو -- راهنمای آموزشی
 Piano -- Study and teaching
 : پیانو -- آموزش و تمرین
 Piano -- Studies and exercises :
 : موسیقی برای پیانو -- پارتبیسیون
 Piano music -- Scores and parts :
 : پیانو -- روش‌های نوازنده‌گی
 Piano -- Methods :
 : ترانه‌ها -- پارتبیسیون
 Songs -- Scores :
 رده بندی کنگره : MT ۲۲۵
 رده بندی دیوبی : ۷۸۶/۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۱۳۱۳۷

انتشارات سرود تهران - میدان هفتم تیر - ابتدای بهار شیراز - شماره ۱۴

تلفن: ۰۹۱۰۳۰۸۸۴۰۰ - ۸۸۳۱۸۵۹۱-۲ و ۸۸۸۳۶۱۰۴

www.sorood.ir

آموزش گام به گام پیانو - کتاب اول محمدمهدی کاوئی (معین کاوئی)
 (به همراه گلچینی از آهنگ‌های ایران و جهان)

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی مهرداد گرجینزاده

طرح جلد مهران رشد

نوبت چاپ اول - ۱۴۰۲

تیراز ۵۰۰ نسخه

شابم: 979-0-802645-26-4 ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۴۵-۲۶-۴

ISMN (Set): 979-0-802645-27-1 ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۴۵-۲۷-۱ شابم دوره:

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

لینک دانلود فایل صوتی کتاب

@soroodpublications

بتهون
بندهون
مرکز موسیقی بتهون شیراز

فهرست

• بخش اول - آشنایی کلی با مفاهیم تئوری موسیقی

۹.....	کلید موسیقی
۱۲.....	ارزش زمانی نُت‌ها
۱۳.....	میزان
۱۴.....	آشنایی با کلاویه‌های پیانو
۱۵.....	طرز صحیح نشستن

• بخش دوم - نوازنده و تمرینات عملی

۱۹	اُکتاو (فاصله هشتم)
۲۴	دلتنگی
۲۵	آشنایی با میزان $\frac{3}{4}$ و طرز اجرای این نوع میزان
۲۵	صدای بلند و قوی (Forte)
۳۰	فاصله میان صدایهای موسیقی
۳۱	شاد و مسرور
۳۲	ساده
۳۴	آشنایی با نت «سی» دوم، روی خط دوم کلید فا
۳۴	ناقوس
۳۵	نور افشاری
۳۵	شاد و خوشحال
۳۶	ولت
۳۶	تمی از سمفونی ۹ بتھوون
۳۷	تمی از بلا بارتوك
۳۸	خوشحال و شاد و خندان
۴۰	دلگیر، افسرده

• بخش سوم - آشنایی با برخی از آکوردها و طرز اجرای آنها

۴۲.....	آکورد
۴۳.....	مُجلل
۴۳.....	درخشنان
۴۴.....	با روح
۴۴.....	چشمک بزن ستاره کوچولو
۴۵.....	آکورد شکسته
۴۵.....	اسرار آمیز
۴۶.....	علائم دینامیکی
۴۷.....	جرينج چرینگ زنگ ها
۴۸.....	خط اتحاد
۴۸.....	ظریف و لطیف
۴۹.....	خط اتصال
۵۰.....	تازه و شاداب
۵۱.....	Slur
۵۲.....	آشنایی با میزان $\frac{2}{4}$
۵۲.....	نیرومند، قوی
۵۳.....	توب سفیدم

• بخش چهارم - آشنایی با انواع دیگری از میزان ها

۵۵.....	آشنایی با میزان $\frac{6}{8}$
۵۶.....	موسیقی فولکلور
۵۶.....	رشید خان
۵۸.....	والس
۵۹.....	تولد مبارک
۶۰.....	آشنایی با نُت های بالا (اکتاو پنجم)
۶۱.....	استاکاتو و آرتیکولاسیون
۶۱.....	تمرینات آمادگی (آلویس اشمیت)
۶۲.....	فاصله میان صدای موسیقی و علائم آتراسیون
۶۳.....	علائم آتراسیون در سرکلید
۶۴.....	علائم عرضی

• بخش پنجم - اجرا با سوناریته بهتر و آشنایی با بالانس و کنтраست

٦٦	بالانس
٦٦	کنтраست
٦٧	عاشقانه
٦٩	اندوهناک
٦٩	تمرینات آمادگی (آلیس اشمیت)
٧١	عزیز جون
٧٤	میزان ناقص و ضرب بالا
٧٤	جاندار
٧٥	بردی از یادم
٧٥	Happy Birdthday
٧٦	آشنایی با میزان ٣
٧٧	مرغ سحر

• بخش ششم - اجرای قطعاتی از ایران و جهان

٨١	چهار ضربی
٨٣	با حرکت
٨٤	شب های روسیه
٨٦	جمعه
٨٨	طرز اجرای نُت چنگ در میزان های $\frac{2}{4}$ ، $\frac{3}{4}$ و $\frac{4}{4}$
٩١	همسو
٩١	حرکت مخالف
٩٢	قایقرانان رود ولگا ۱
٩٤	گل گلدون من
٩٦	تمرین برای اجرای دوبل نُت ها
٩٧	Chopsticks
٩٩	قایقرانان رود ولگا ۲
۱۰۲	آزمون پایانی در مرحله اول مقدماتی

مفاهیم تئوری موسیقی

صدا:

پدیده‌ای است که در اثر ارتعاش یک جسم تولید می‌شود و در محیط مادی مانند هوا یا آب به صورت موج انتشار می‌یابد و انسان به کمک دستگاه شنواری آن را درک می‌کند.

به طور کلی در طبیعت دونوع صدا وجود دارد:

۱- صدای موسیقایی

۲- صدای غیر موسیقایی

حرکت موجی انتشار صدا دارای مشخصه‌های زیر می‌باشد:

۱- نواک یا زیرائی: تعداد حرکت نوسانی را در واحد زمان، بسامد یا فرکانس گویند. این فرکانس باعث زیرتر یا بهتر شنیدن صدای شود.

۲- شدت: تفاوت قُوت و ضعف در میان دو صدای را می‌گویند.

۳- دیرند یا کشش: مدت زمانی که یک صدا طول می‌کشد.

۴- طنین یا رنگ صوتی: کیفیتی که دو صدای یکسان را به عنوان مثال از دو ساز غیر مشابه (مانند: گیتار و پیانو) متفاوت می‌سازد، طنین گفته می‌شود.

موسیقی:

هتر بیان احساسات انسانی به وسیله صدای است و به کمک علائم موسیقی می‌توان آنها را به رشته تحریر درآورد.

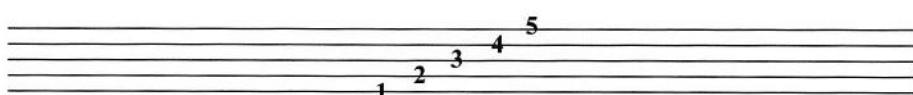
نامگذاری صدای در موسیقی:

در موسیقی، هفت صدای اصلی وجود دارد که بسیاری از قطعات نیز با استفاده از همین هفت صدا نوخته می‌شوند:

نظام هجایی: دو سی لا سُل فا می ر دو

نظام الفبایی: C D E F G A B C

خطوط حامل: پنج خط موازی با فاصله یکسان از یکدیگر که موسیقی روی آنها نوشته می‌شود. این خطوط از پایین به بالا شمارش می‌شوند.

نُت: وقتی صدای را روی خطوط حامل نوشته می‌شوند، به آنها نُت می‌گوئیم.
نُتها با توجه به اینکه دایره نُت روی کدام خط قرار گرفته است، هر یک دارای صدای مشخصی هستند، البته نام نُتها با توجه به علامتی که در ابتدای خطوط حامل به عنوان نشانه قرار می‌گیرد و کلید نامیده می‌شود، تغییر می‌کند.

کلید موسیقی:

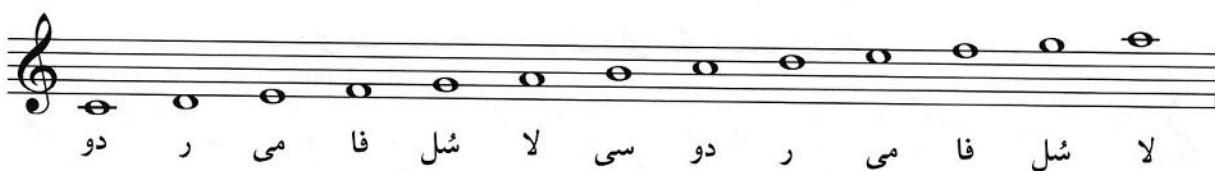
علامتی است که در ابتدای خطوط حامل قرار می‌گیرد و برای تعیین نام نُتها بر روی حامل استفاده می‌شود.
در موسیقی کلیدهای مختلفی مانند کلید سُل، کلید دو، کلید فا و غیره... وجود دارد.

معمولًا در نوازندگی پیانو برای نوشتن نُتها دست راست از کلید سُل استفاده می‌شود و نُتها بیتر را نیز برای دست چپ با کلید فا می‌نویسند.

این کلید روی خط دوم حامل قرار می‌گیرد وطبق آن نُتی که روی خط دوم نوشته می‌شود، صدای سُل می‌دهد. خط دوم به عنوان نقطه راهنمای نُتها روی هر یک از خطوط یا بین خطوط استفاده می‌شود و با توجه به اینکه نُتها روی خطوط حامل هر چه به سمت بالا حرکت کنند، صدای آنها زیرتر می‌شود، بدین ترتیب می‌توان مشخص کرد هر خط چه صدایی را حمل می‌کند.

توضیح: علت اینکه نُتها (مثال نُت می) در جایگاه مختلفی دیده می‌شود آن است که: یک صدا با فرکانس (زیر و بمی) متفاوت اجرا می‌شود، و به عنوان مثال نُت (می) که میان خط چهارم و پنجم قرار دارد نسبت به نُت (می) که روی خط اول قرار دارد زیرتر است.

خطوط کمکی (اضافی): خطوط کوتاهی هستند که به صورت موقت بالا یا پائین خطوط حامل کشیده می‌شوند. در بعضی موارد نیاز است که از صدایهای خیلی زیرتر یا بم تراستفاده کنیم که در محدوده پنج خط حامل نیستند، برای نوشتن چنین نُت‌هایی می‌توانیم از خطوط کمکی حامل استفاده کنیم.

البته باید این نکته را بدانیم که یکی از دلایل استفاده از کلیدهای مختلف، مانند کلید فا و کلید شُل و..., محدوده صدایی سازها و جلوگیری از استفاده بیش از حد خطوط کمکی است، زیرا با افزایش تعداد خطوط کمکی خواندن این خطوط دشوارتر است و ممکن است سرعت نُت‌خوانی را پائین بیاورد.

چگونه جایگاه نُت‌ها را روی خطوط حامل با کلید شُل به ذهن بسپاریم:

- در میان نُت‌های کلید شُل، نُت‌های دو و شُل را به عنوان نُت‌های نشانه در نظر می‌گیریم و در مرحله اول فقط جایگاه نُت‌های نشانه را تمرین می‌کنیم.

- در مرحله دوم همسایه‌های نُت‌های نشانه را با توجه به نُت‌های نشانه به ذهن بسپارید.

لا - (سل) - فا - (دو) - سی

دقت کنید در تمرین زیر نُت‌های نشانه با نُت سفید از نُت‌های دیگر متمایز شده‌اند.

- حال تمرین زیر را فقط با نُت‌های سیاه بخوانید.

- در مرحله آخر همانند مراحل ۳ و ۴ عمل کنید ولی از تمامی نُت‌ها استفاده کنید.

کلید فا خطر چهارم:

نشانه دیگری برای تعیین زیرایی نُت‌های نوشته شده روی خطوط حامل است. این کلید روی خط چهارم قرار می‌گیرد و طبق این نشانه، نُتی که روی خط چهارم حامل قرار می‌گیرد، صدای فا می‌دهد.

دو ر می فا سُل لا سی دو ر می فا سُل لا سی دو

توضیح: به طور معمول در قطعات تنظیم شده برای ساز پیانو، از کلید فا برای نوشتن نُت‌های دست چپ و از کلید سُل، برای نوشتن نُت‌های دست راست استفاده می‌کنند، ولی این امر همیشگی نیست.

چگونه جایگاه نُت‌ها در کلید فا به ذهن بسپاریم:

- در میان نُت‌های کلید فا، نُت‌های دو و فا را به عنوان نُت‌های نشانه در نظر می‌گیریم و در مرحله اول فقط جایگاه نُت‌های نشانه را تمرین می‌کنیم.

فا فا دو دو فا فا دو

۲- در مرحله دوم همسایه‌های نُت‌های نشانه را با توجه به نُت‌های نشانه به ذهن بسپارید.

شُل - (فا) - می ر - (دو) - سی

دقت کنید در تمرین زیر، نُت‌های نشانه با شکل نُت سفید از نُت‌های دیگر متمایز شده‌اند.

۳- حال تمرین زیر را فقط با نُت‌های سیاه بخوانید.

۴. در مرحله آخر همانند مراحل ۳ و ۴ عمل کنید ولی از تمامی نُت‌ها استفاده کنید.

پیلو آموزش گام به گام

به همراه گلچینی از آهنگ‌های ایران و جهان
محمد مهدی کاوئی (معین کاوه)

بـتـقـدـمـهـ

ISMN: 979-0-802645-26-4

